

Historia Zakładu

Zakład Botaniki to jednostka funkcjonująca na Wydziale Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego. Istnieje nieprzerwanie od 1945 roku, choć w tym czasie kilkakrotnie zmieniała swoją nazwę. Poniżej przedstawiamy więcej szczegółów z naszej historii.

1945/46 r. powstaje Katedra i Zakład Morfologii i Systematyki Roślin z tymczasową siedzibą w jednym z ocalałych od pożogi wojennej budynków, prawdopodobnie przy ul. Prusa we Wrocławiu. Jej kierownikiem zostaje Prof. dr Stanisław Kulczyński, pełniący wówczas równocześnie funkcję pierwszego Rektora Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej. Na etatach asystenckich są tu zatrudnieni m.in.: Eugeniusz Kuźniewski, Elżbieta Orłowska /Kuźniewska/, Zofia Krzemińska, Władysław Matuszkiewicz (1946/47), Aniela Matuszkiewicz (1946).

1950 r. Katedra uzyskuje nową siedzibę w odbudowanym po zniszczeniach wojennych budynku Instytutu Botanicznego przy ul. Kanonii 6/8.

1954 r. z Uniwersytetu Poznańskiego zostaje tu służbowo oddelegowana dr Aniela Krawiecowa, która początkowo pełni funkcję Kierownika Pracowni, a w **1956 r.** zostaje mianowana ministerialnie na stanowisko docenta i obejmuje funkcję Kierownika Katedry, co było spowodowane wyjazdem prof. Kulczyńskiego w 1955r. do Warszawy na stałe. W trakcie kolejnych lat zmienia się również skład osobowy Katedry, niektórzy przechodzą do innych uczelni, ale pojawiają się nowi asystenci, m.in.: Krzysztof Rostański, Jerzy Fabiszewski, Zofia Puławska, Władysław Koła, Seweryn Gołowin, Danuta Pieniakówna, a z Katedry Ekologii Roślin Instytutu Botanicznego przenosi się Irena Kuczyńska.

1956 r. została zorganizowana pierwsza w Polsce Terenowa Praktyka Botaniczna dla studentów III r. w Czarnem na Pomorzu; te trwające 2-tygodnie praktyki były i są kontynuowane, z nielicznymi przerwami, rokrocznie po dzień dzisiejszy, w różnych miastach i regionach, głównie Dolnego Śląska (Pokrzywna, Środa Śląska, Ozimek, Legnica, Syców, Paczków, Dzierżoniów, Bolesławiec, Szczawno-Zdrój, Kamienna Góra, Złotoryja, Zgorzelec, Karpacz - aktualnie stała baza w Stacji Ekologicznej Instytutu Botaniki).

1961 r. zostaje wydany obszerny skrypt dla studentów, wraz z Atlasem, do „Systematyki roślin okrytonasiennych”, autorstwa Aniela Krawiecowa, Irena Kuczyńska, Seweryn Gołowin, wówczas niezwykle cenna pomoc dydaktyczna.

1964 r. w Zakładzie zatrudnieni są: Doc. dr Aniela Krawiecowa, mgr Irena Kuczyńska, mgr Krzysztof Rostański (kurator Zielnika), mgr Jerzy Fabiszewski, mgr Władysław Koła, mgr Witold Berdowski, mgr Wanda Wilczyńska, mgr Wanda Stojanowska, mgr Teresa Piątkowska, mgr Jadwiga Giedroyć. Jesienią 1964 r. skład osobowy ulega małej zmianie, odchodzą trzy osoby, w miejsce których zostają zatrudnione: mgr Krystyna Pender i mgr Jadwiga Anioł.

1964 - 66 r. odbyło się pięć promocji doktorskich: dr Ireny Kuczyńskiej (1964), dr. Krzysztofa Rostańskiego (1964), dr. Seweryna Gołowina, dr. Władysława Koły (1966) i dr. Jerzego Fabiszewskiego (1965), który od 1963 r. pracował już w Katedrze Botaniki WSR we Wrocławiu, u profesora Stanisława Tołpy.

1964 r. ukazuje się pierwszy tom Prac Botanicznych I, w serii Acta Universitatis Wratislaviensis No 14, pod redakcją Anieli Krawiecowej (1964-1973), a w kolejnych latach ukazują się one pod red. Ireny Kuczyńskiej (1973-1992) oraz pod red. Jadwigi Anioł-Kwiatkowskiej (1992-2014).

1969 r. w Instytucie Botaniki i Biochemii nastąpiło połączenie czterech Zakładów: Morfologii i Systematyki Roślin, Anatomii Roślin, Ekologii Roślin, Paleobotaniki i utworzenie Zakładu Geobotaniki, którego kierownikiem zostaje doc. dr hab. Stanisław Marek. Zakłady otrzymały status pracowni, a nasz Zakład – Pracowni Systematyki i Geografii Roślin pod kierownictwem Prof. dr Anieli Krawiecowej.

1970-72 r. odbyło się 5 obron prac doktorskich: mgr. Witolda Berdowskiego (1970), mgr Wandy Wilczyńskiej (1970), mgr Wandy Stojanowskiej (1971), mgr Jadwigi Anioł (1972), mgr Krystyny Pender (1972); oraz dwa kolokwia habilitacyjne: dr. Krzysztofa Rostańskiego (1972) i dr Ireny Kuczyńskiej (1972).

1971 r. zorganizowanie pierwszego - Ogólnopolskiego Sympozjum Synantropologów nt. „Flora i roślinność synantropijna miast i miasteczek w związku z ich historią, funkcją i warunkami przyrodniczymi” z udziałem wielu wybitnych polskich botaników, przedstawicielei niemal wszystkich ośrodków naukowych w kraju. Organizatorem Sympozjum była Doc. dr Aniela Krawiecowa, we współpracy z dr. Krzysztofem Rostańskim i mgr Jadwigą Anioł. Materiały z Sympozjum zostały opublikowane w wydawnictwie Uniwersytetu Warszawskiego i Stacji Geobotanicznej w Białowieży.

1972 r. Rada Naukowa Instytutu Botaniki i Biochemii wystąpiła do Dziekana Wydziału Nauk Przyrodniczych z wnioskiem o uzwyczaiznienie Doc. dr Anieli Krawiecowej, nominacja na Profesora Uniwersytetu Wrocławskiego została wkrótce pozytywnie zatwierdzona.

Profesor Aniela Krawiecowa zmarła 30 października 1974 r., w wyniku powikłań pooperacyjnych w wieku 65 lat i została pochowana na cmentarzu parafialnym przy ul. Bujwida we Wrocławiu.

1973 r. powołanie dr hab. Ireny Kuczyńskiej na stanowisko docenta etatowego w Instytucie Botaniki, zaś w kolejnym okresie tj. **od 1975 do 1981 r.** pełni również funkcję zastępcy dyrektora ds. dydaktyki w Instytucie, natomiast **od 1981 do 1989 r.** zostaje dyrektorem Instytutu. Zastępcą Dyrektora ds. dydaktyki zostaje dr Witold Berdowski. Doc. dr hab. Irena Kuczyńska otrzymała za pracę habilitacyjną nagrodę III° od ówczesnego Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Medal Komisji Edukacji Narodowej.

1974 -1980 r. miały miejsce kolejne cztery promocje doktorskie: dr Elżbiety Weretelnik, promotor: Prof. dr hab. Stanisław Marek; dr Eugeniusza Panka, dr Teresy Macickiej i dr Wiesławy Uczkiewicz-Cynkar, ich promotorem była Doc. dr hab. Irena Kuczyńska.

1974 r. urlop naukowy dr Eugeniusza Panka w związku z jego wyjazdem na 9-miesięczny staż naukowy w Stanford University (USA).

1975 r. rozpad Zakładu Geobotaniki i powstanie Zakładu Systematyki i Fitosocjologii, którego kierownikiem zostaje Doc. dr hab. Irena Kuczyńska.

1985 r. odbyła się trzecia habilitacja w Zakładzie – dr Władysława Koły; również w tym roku dr Jadwiga Anioł-Kwiatkowska otrzymała Złoty Krzyż Zasługi za dwudziestoletnią wyróżniającą się pracę dydaktyczno-wychowawczą.

1986 r. Doc. dr hab. Władysław Koła zostaje odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

1988 r. reaktywowano działalność Studenckiego Koła Naukowego, którym kilkanaście lat wcześniej było SKN Biologów, wówczas pod opieką Prof. dr Anieli Krawiecowej, a obecnie staje się Studenckim Kołem Naukowym Systematyków Roślin, którego opiekunem naukowym zostaje dr Witold Berdowski, z-cą - dr Eugeniusz Panek - opiekun terenowy.

1990 r. stopień naukowy doktora habilitowanego nauk przyrodniczych w zakresie biologii - botaniki uzyskuje dr Jadwiga Anioł-Kwiatkowska.

1991 r. na emeryturę przechodzi doc. dr hab. Irena Kuczyńska, z możliwością nadal pracy w Zakładzie na 1/3 etatu; kierownikiem Zakładu Systematyki Roślin i Fitosocjologii zostaje doc. dr hab. Władysław Koła.

1993 r. udział pracowników Zakładu: mgr Z. Dajdoka i dr. E. Panka w międzynarodowej konferencji (Polska, Holandia, W. Brytania) pt. „Health and Environmental Education” (wygłoszenie 2 referatów).

Wyjazd mgr Zygmunta Dajdoka na 3-miesięczny staż naukowy w Uniwersytecie Stanowym w Ohio (w Columbus- USA) w ramach międzynarodowego grantu pt. „Reclaiming Poland’s Riverine resources”, poznanie nowoczesnej technologii Systemów Informacji Przestrzennej (GIS).

Tygodniowy wyjazd mgr Marii Kossowskiej do St. Martin Crau w pld. Francji w celu badania porostów formacji coussou w delcie Rodanu oraz 2-miesięczny wyjazd nad Morze Białe – badanie porostów Średniego Ostrowa (Rosja).

Do grona pracowników Zakładu dołącza dr hab. Janina Dąbrowska, która przechodzi z Zakładu Anatomii i Cytologii Roślin. Zakład Systematyki Roślin i Fitosocjologii liczy w tym czasie 16 pracowników: 3 pracowników samodzielnych, 5 adiunktów, 4 asystentów i 4 pracowników inżynieryjno-technicznych.

1994 r. w związku z przejściem na emeryturę doc. W. Koły, nowym kierownikiem Zakładu zostaje dr hab. Jadwiga Anioł-Kwiatkowska, pełniąc równocześnie od **1991** do **1997 r.** funkcję dyrektora Instytutu Botaniki.

1995 r. mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Instytucie Botaniki UWr uzyskuje dr hab. Jadwiga Anioł-Kwiatkowska.

1996 r. miała miejsce promocja doktorska mgr Beaty Pawłów, doktorantki doc. dr hab. Władysława Koły.

1996 r. W czterodniowej Międzynarodowej Konferencji „European Floodplain and Coastal Wet Grasslands Management and Restoration for Biodiversity” w Ceske Budejovice (Republika Czeska); aktywny udział (referat i poster pt. ”Threatend Plant Species and Communities of Wetlands of middle section of Oder Valley” wzięli J. Anioł-Kwiatkowska, Z. Dajdok, Z. Kącki.

1997 r. W kilkudniowej „4 Conference on the Ecology of Invasive Alien Plant” w Berlinie udział wzięli Z. Dajdok, J. Anioł-Kwiatkowska, Z. Kącki, prezentując poster ” Rate of invasion of *Impatiens glandulifera* Royle in the middle section of Odra river valley”.

1999 - 2005 r. odbyły się kolejne obrony prac doktorskich: mgr Zygmunta Dajdoka (1999), mgr Marii Kossowskiej (1999), mgr Krzysztofa Spałka (1999), mgr Ewy Szcześniak (2000), mgr Aleksandry Machnik (2000), mgr Arkadiusza Nowaka (2000), mgr Jarosława Proćków (2000), mgr Elżbiety Szopińskiej (2001), mgr Zygmunta Kąckiego (2001), mgr Anny Jakubskiej

(2003), mgr mgr Sylwii Nowak (2005), Aleksandry Kazuń (2008),). Promotorem wymienionych doktoratów była dr hab. prof. Jadwiga Anioł-Kwiatkowska.

1999 r. do Wrocławia przybywa z Uniwersytetu Gdańskiego Prof. dr hab. Wiesław Fałtynowicz, który decyzją Rady Wydziału i władz uniwersyteckich uzyskuje zatrudnienie w naszym Zakładzie.

2000 r. kierownik Zakładu dr hab. prof. Jadwiga Anioł-Kwiatkowska otrzymuje tytuł naukowy profesora nauk biologicznych i z rąk ówczesnego Prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego odbiera tę nominację w Pałacu Prezydenckim 25 maja 2001 r.

2003 r. ukazanie się drukiem niezwykle cennej monografii „Zagrożone gatunki flory naczyniowej Dolnego Śląska” pod red. Zygmunta Kąckiego, będąca zbiorowym, wielostronicowym opracowaniem o zanikających składnikach szaty roślinnej naszego regionu, mająca kluczowe znaczenie dla poznania i ochrony przyrody Dolnego Śląska.

2004 r. Zakład Systematyki i Fitosocjologii zmienia nazwę na Zakład Bioróżnorodności i Ochrony Szaty Roślinnej; w tym też roku ukazuje się pierwszy numer czasopisma naukowego *Acta Botanica Silesiaca*, powołanego przez prof. dr hab. Wiesława Fałtynowicza, które jest niejako kontynuacją dotychczasowej serii *Prace Botaniczne*, jednak jest firmowane i finansowane wyłącznie z funduszy Zakładu i przy wsparciu zewnętrznych jednostek.

2004 r. odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Magdaleny Opanowicz, promotor: prof. dr hab. Wiesław Fałtynowicz.

2005 r. 24 czerwca, na uroczystym posiedzeniu Senatu UW. odbyło się wręczenie prof. dr hab. Jadwidze Anioł-Kwiatkowskiej aktu mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego w Uniwersytecie Wrocławskim.

2004-2010 r. pracownicy i doktoranci Zakładu uczestniczyli w licznych kilkudniowych wyjazdach naukowo-szkoleniowych zagranicznych i krajowych, m.in. do Czech, na Słowację, Litwę, na Suwalszczyne, Pobrzeże Bałtyckie od Wolina do Gdańska, w Bory Tucholskie,....., których pomysłodawcą i organizatorem był prof. Wiesław Fałtynowicz. Te wspólne wyjazdy były doskonałą okazją do naukowego poznania interesujących przyrodniczo zakątków naszego kraju, jak również do integrowania się zespołu badawczego.

2007 r. z inicjatywy dr. Zygmunta Kąckiego powstaje narodowa baza danych fitosocjologicznych o nazwie „SynBiotSilesiae”, która w październiku 2010 r. została zarejestrowana pod nazwą „Polish Vegetation Database SynBiotSilesiae”

(PVD) w serwisie Global Index of Vegetation-plot Databases (GIVD); jest ona częścią europejskiej i światowej sieci informacji o bioróżnorodności i jest jedyną bazą danych fitosocjologicznych z Polski – EU-PL-001.

2007 r. 5-tygodniowy (11.IX-15.X.) pobyt Prof. J. Anioł-Kwiatkowskiej i dr Z. Kąckiego w południowo -wschodniej i południowo-zachodniej Australii - udział w... Międzynarodowym Kongresie w Perth, którego tematyka dotyczyła gatunków inwazyjnych na świecie (prezentacje 4 posterów tematycznych budziły duże zainteresowanie uczestników, nie tylko z Europy, ale również USA- w kontekście sposobów rozprzestrzeniania się gatunków amerykańskich na kontynent europejski i odwrotnie.

2008 r. z inicjatywy dr. Zygmunta Kąckiego zorganizowane zostały 2-letnie Podyplomowe Studia „Zarządzanie Środowiskiem Przyrodniczym EkoZnawca”.

(dopisać kilka zdań)

2008 r. Podczas uroczystości z okazji Święta Uniwersytetu Wrocławskiego Prof. dr hab. Jadwiga Anioł-Kwiatkowska otrzymała Medal Komisji Edukacji Narodowej.

2008 –2011 r. odbyły się kolejne publiczne obrony prac doktorskich: mgr Moniki Staniaszek-Klik (2008) , mgr Ewy Stefańskiej-Krzaczek (2008) promotorem jest prof. Wiesław Fałtynowicz; mgr Marka Hałamy (2009) promotor: prof. dr hab. Anna Bujakiewicz; mgr Sylwii Wierzchołskiej (2011) promotor: prof. dr hab. Jan Żarnowiec.

2011 r. pracownicy Zakładu organizowali drugą (I) Ogólnopolską Konferencję Naukową pt. „Synantropizacja w dobie zmian Różnorodności Biologicznej” 30.06-2.07.2011, pod Patronatem Honorowym JM Rektora UWr. Prof. dr hab. Marka Bojarskiego, połączoną z uroczystością Jubileuszową 70-lecia urodzin Prof. dr hab. Jadwigi Anioł-Kwiatkowskiej. W kilkudniowej konferencji uczestniczyło ponad 80 osób z wielu ośrodków naukowych w kraju, odbyły się również niezwykle interesujące sesje referatowe i posterowe, a także sesje terenowe w Bory Dolnośląskie, na Nizinę Śląską oraz do Karkonoskiego Parku Narodowego.

2011 r. Prof. zw. dr hab. Jadwiga Anioł-Kwiatkowska została odznaczona przez Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

2012 r. Kierownikiem Zakładu zostaje Prof. dr hab. Wiesław Fałtynowicz, a Zakład uzyskuje status Katedry Bioróżnorodności i Ochrony Szaty Roślinnej.

Stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk biologicznych, dyscyplinie biologia otrzymuje dr Jarosław Proćków.

2013 r. odbyły się publiczne obrony prac doktorskich: mgr Moniki Dimos-Zych, promotor: prof. dr hab. Wiesław Fałtynowicz; mgr Kamili Reczyńskiej, promotor: dr hab. Krzysztof Świerkosz; mgr. Michała Śliwińskiego i mgr. Remigiusza Pielecha, promotoremem jest prof. dr hab. Jadwiga Anioł-Kwiatkowska.

Stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk biologicznych, dyscyplinie biologia otrzymuje dr Zygmunt Kącki.

2014 r. zakład zmienia nazwę i aktualnie jest Zakładem Botaniki w obrębie Instytutu Biologii Środowiskowej.

2015 r. stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk biologicznych, dziedzinie biologia uzyskuje dr Anna Jakubska-Busse.

2016 r. odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Marka Malickiego, promotor: prof. dr hab. Jadwiga Anioł-Kwiatkowska.

2017- 2020 r. do grona pracowników Zakładu dołączają dr Kamila Reczyńska, dr Marek Malicki i mgr Elżbieta Żołąbak.

2020 r. kierownikiem Zakładu Botaniki zostaje dr hab. Anna Jakubska-Busse prof. UW.

2022 r. odbyły się obrony prac doktorskich mgr Elżbiety Żołąbak i mgr Zbigniewa Łobasa, promotorem była dr hab. Anna Jakubska-Busse, prof. UW.

2021-2022 r. odbyły się publiczne obrony prac doktorskich mgr Grzegorza Swachy i mgr Marty Czarnieckiej-Wiera, ich promotorem był dr hab. Zygmunt Kącki, prof. UW.

2023 r. Dr hab. Anna Jakubska-Busse, prof. UW. i dr Zygmunt Dajdok podczas uroczystości.... odebrali z rąk..... Medale Komisji Edukacji Narodowej.

2023 r. odbyły się publiczne obrony rozpraw doktorskich mgr Pawła Jarzembowskiego i mgr Anny Fałtyn-Parzymskiej, promotorem tych prac był dr hab. Jarosław Proćków, aktualnie prof. Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

c.d.n.